

## การมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียน

ในกลุ่มอำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

วิลาสินี เสมอ\*

---

### บทคัดย่อ

การศึกษาอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการและเปรียบเทียบความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มอำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 2

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนเขตอำเภอเชียงม่วนทั้ง 13 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2560 จำนวน 96 คน มีปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านงานบุคลากร และ ด้านงานบริหารทั่วไป โดยใช้เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาในกลุ่มอำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และแยกเป็นรายด้านดังนี้

ด้านงานวิชาการ ความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ จำแนกเป็นรายข้อตามความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชนเรียงลำดับไว้ เช่น การจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน การส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างหลากหลาย และการจัดหาและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน

ด้านงานงบประมาณ พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ความต้องการมีส่วนร่วมเรียงลำดับไว้ เช่น การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน การจัดหาวัสดุครุภัณฑ์ ที่ดินสิ่งก่อสร้างให้แก่โรงเรียน และพิจารณาการเห็นชอบแนวปฏิบัติการจัดหารายได้และการบริหารรายได้ของโรงเรียน

ด้านงานบุคลากรพบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เช่น การร่วมส่งเสริมให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาประพฤติตามระเบียบ วินัยจรรยาบรรณของวิชาชีพ การร่วมสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างขวัญกำลังใจแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและร่วมส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นครูมืออาชีพของโรงเรียน

---

\* สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ด้านงานบริหารทั่วไป พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากเช่นกัน เช่น การส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนผ่านการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับที่สูงขึ้น สนับสนุนการพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และส่งเสริมประสานงานและประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับองค์กรทั้งภาครัฐ เอกชนและหน่วยงานอื่น

แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานที่ต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การร่วมเป็นวิทยากรบุคคลภายนอกในบางวิชา การร่วมเป็นคณะกรรมการรายงานผลการดำเนินการและการใช้งบประมาณประจำปีของโรงเรียน การเข้าร่วมประชุมกับบุคลากรของโรงเรียนเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนานุเคราะห์ และการร่วมเป็นตัวแทนชุมชนมาบริหารงานกิจกรรมนักเรียน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา

## คำสำคัญ

## การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษา

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารงานโรงเรียนในกลุ่มอำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารงานโรงเรียนในกลุ่มอำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา

### ขอบเขตของการวิจัย

#### ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติและร่วมแก้ปัญหา การบริหารงานโรงเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายกระจายอำนาจลงสู่ สถานศึกษา ประกอบด้วยงาน 4 ด้าน คือ

1. ด้านงานวิชาการ
2. ด้านงานงบประมาณ
3. ด้านงานบุคคล
4. ด้านงานบริหารทั่วไป

## ขอบเขตด้านประชากร

คณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มอำเภอเขียงม่วน ทั้ง 13 โรงเรียน จำนวน 127 คน การสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนคณะกรรมการสถานศึกษา โดยเทียบกับตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 96 คน

## เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง โดยขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิด Likert ซึ่งผู้ศึกษาสร้างขึ้นเองโดยแบ่งเนื้อหาของแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

- 1.คำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. คำถามเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารงานโรงเรียน
- 3.คำถามเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารงานของโรงเรียน (ปลายเปิด)

### ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าแนวคิดจากเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการและแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนทั้งศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามวัด โดยอาศัย แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสร้างแบบสอบถาม ประมวลความรู้ แนวคิดที่ได้ จากการศึกษามาสร่างแบบสอบถามภายใต้ขอบเขตที่ครอบคลุมงานทั้ง 4 ด้านคือ ด้านงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านงานบุคลากร และด้านงานบริหารทั่วไป
2. การออกแบบแบบสอบถามโดยศึกษาข้อมูลประมวลความรู้ที่จะเป็นขอบเขตและโครงสร้างเครื่องมือ
3. ขั้นพัฒนาแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญตรวจเพื่อให้ข้อเสนอแนะและนำมาปรับปรุงแก้ไข ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความสมบูรณ์ และความครอบคลุมของเนื้อหา และหาค่าดัชนีความแล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่า เป็นข้อคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ความตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ ซึ่ง พบว่า IOC อยู่ระหว่าง 0.8 ถึง 1.00 จำนวน 40 ข้อ
4. ขั้นทดลองใช้แบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง (Try out) คือ คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนในเขตอำเภอปง จังหวัดพะเยา จำนวน 30 คน เพื่อคำนวณค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ( $\alpha$  - Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.945 และหาอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อคำถาม

## วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนในเขต อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา โดยใช้แบบสอบถามส่งให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดด้วยตนเอง ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด 2 สัปดาห์ และได้รับแบบสอบถามกลับคืน จากนั้นผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนนำข้อมูลไปวิเคราะห์ ตามขั้นตอนทางสถิติต่อไป

## การจัดทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำแบบสอบถามจากกลุ่มประชากรที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมดแล้วนำมาวิเคราะห์ และประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปวิเคราะห์ค่าต่างๆ ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติร้อยละ
2. วิเคราะห์ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียน อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์แนวทางในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนในเขต อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา โดยใช้สถิติร้อยละและใช้การวิเคราะห์เนื้อหา สำหรับคำถามแบบเลือกตอบ

## ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปเป็นข้อๆได้ดังต่อไปนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 96 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีระดับการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรีมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เพศชาย และมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ตามลำดับ
2. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มอำเภอเชียงม่วน คณะกรรมการสถานศึกษามีความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มอำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านงานวิชาการมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านที่เหลือแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

## อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอเชิงม่วน จังหวัดพะเยา

1. ความต้องการในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชนในด้านวิชาการมีความคิดเห็นในด้านการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน การส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างหลากหลายและการจัดหาและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน เนื่องจากเพราะคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอเชิงม่วน มีความต้องการให้มีการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และความต้องการมีส่วนร่วมในการเสนอและมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนและการจัดหาและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีให้มีบทบาทในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ที่เท่าทันเหตุการณ์โลกปัจจุบัน และการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นด้วย

2. ความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศึกษาในการบริหารงานด้านงบประมาณในด้านการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดินสิ่งก่อสร้างให้แก่โรงเรียนและการพิจารณาเห็นชอบแนวปฏิบัติการจัดการรายได้และการบริหารรายได้ของโรงเรียน เนื่องจากในการจัดการศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณสนับสนุนสถานศึกษาโดยระดมจากภาคเอกชน ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและจัดหางบประมาณตามความต้องการของสถานศึกษา และให้ความคิดเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งและการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา เพื่อจะได้ให้การพัฒนาการศึกษาไปในทิศทางที่ดีขึ้น และให้เกิดความคุ้มค่ากับงบประมาณที่หาได้

3. ความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศึกษาในการบริหารงานบุคลากรพบว่า ความคิดเห็นด้านการร่วมส่งเสริมให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาประพฤติตามระเบียบ วินัย จรรยาบรรณของวิชาชีพ การร่วมสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และ การร่วมส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นครูมืออาชีพของโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าใจบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 จึงมีการดำเนินการตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด โดยการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรในการทำผลงานเพิ่ม วิทยฐานะ ส่งเสริมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้พัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมและร่วมวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งของบุคลากร และจากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าชุมชนให้ความสำคัญให้ข้าราชการครูและ

บุคลากรทางการศึกษาประพฤติตามระเบียบวินัย จรรยาบรรณของวิชาชีพ ซึ่งชุมชนให้ความไว้วางใจตัวครู ที่จะช่วยอบรมสั่งสอนบุตรหลาน หากครูขาดระเบียบวินัย จรรยาบรรณแล้วย่อมมีความเสียหายเกิดขึ้น โดย ผลเสียกระทบต่อนักเรียนโดยตรง ดังนั้นการที่ชุมชนต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ข้าราชการ ครูและบุคลากรทางการศึกษาประพฤติตามระเบียบ วินัย จรรยาบรรณของวิชาชีพ จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ โรงเรียนจะต้องตระหนักในเรื่องนี้ให้มาก

4. ความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศึกษาในด้านการบริหารทั่วไปความคิดเห็นต่อการส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนผ่านการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับที่สูงขึ้น การสนับสนุนการพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และการส่งเสริม ประสานงานและประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับองค์กรทั้งภาครัฐ เอกชน และหน่วยงานอื่น และจาก ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าชุมชนต้องการให้โรงเรียนดูแลสุขภาพอนามัยของนักเรียน ถ้านักเรียนมี สุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดีแล้ว ย่อมส่งผลให้นักเรียนมีการพัฒนาทางด้านร่างกาย สังคม สติปัญญา และอยู่ ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้ระบุให้มีการเปิดโอกาสให้บุคคลทุก ฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา โดยทุกฝ่ายต้องสำนึกใน บทบาทหน้าที่ของตน เช่น การให้ความเห็น เสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการจัดทำแผนการจัดนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษา และแผนการจัดกิจกรรมให้บริการแก่ชุมชนของสถานศึกษา แสดงความคิดเห็นและ เสนอแนะการรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา รวมทั้งร่วมกิจกรรมวันสำคัญของชาติ ศาสนา ที่สถานศึกษาและชุมชนจัดขึ้น

## เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพมหานคร :

กระทรวงฯ, 2546

กึ่งกาญจน์ ชมอินทร์. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

(การบริหารการศึกษา) เพชรบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 2549.

เกษม ใจเถิง. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนกลุ่มโรงเรียนอุดรสัมพันธ์

อำเภอค้อยเต่า จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)

เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546.

กำพล แสนวนบุญเรือง. การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการจัดการศึกษา

ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.

(การบริหารการศึกษา) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.

ชูชาติ พ่วงสมจิตร. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของ

**ชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม.**

(การบริหารการศึกษา) กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

**เชาวนี แก้วตาปี. การศึกษาสภาพความต้องการของโรงเรียนที่จะให้ชุมชนมีส่วนร่วม**

**ในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ.**

วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, 2543.

**ดิเรก อนันต์. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**

**สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑. สารนิพนธ์**

ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2556.

**ทองอาน บุญพรหม. ศึกษาปัญหาการวางแผนบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา**

**สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.**

(บริหารการศึกษา) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.

**ทองคำ ทากัน. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานโรงเรียนอนุบาลเชียงคำ**

**(วัดพระธาตุสบแวน) อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา. การศึกษาอิสระ ค.ม.**

(การบริหารการศึกษา) เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2552

**บุญเลิศ ทิพจร. แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา**

**ตามทัศนะของบุคลากรในชุมชนอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.**

(การบริหารการศึกษา) เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.

**ประสาธ เทียงอยู่. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนวัดมูลเหล็ก**

**สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม.**

(การบริหารการศึกษา) เพชรบูรณ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, 2548.

**พิสัมพันธ์ หิรัญวงษ์. การศึกษาการบริหารโดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด**

**สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)**

ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2541.

**เมตต์ เมตต์การุณจิต. การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการศึกษาประจำ**

**โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (บริหารการศึกษา)**

นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2541.

**ลาวัลย์ วงศ์ขันแก้ว. ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโรงเรียนบ้านแม่หล้า**

**สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลอง จังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.**

(การประถมศึกษา) เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2. โรงเรียนบ้านสระ.แผนกลยุทธ์โรงเรียนบ้านสระ.

พะเยา : โรงเรียนฯ, 2560.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. ชุดฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง

เล่ม 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานฯ, 2541.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และ

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานฯ, 2545.